

cor eius illusret ad penitentiam. Hacenus canon Romanus. Idemque Gregorius VII. Pontifex, cum rescribet in Britannia Armorica, seu minori, hunc prevaluisse absum, ut a Confessoribus auditu penitentes, tametsi indigni & absolutionis incapaces, atque in iisdem sepius confessi peccatis perseverantes, vel raro, vel punctum sine absolutione dimitterentur, scripsit ad eos epistolam 10. libri 7. Synodum illi indicens, qua providet, ne ulli confitenti reconciliatio per Sacerdotes indulgetur, qui se ab occasione peccati non alienaverit, aut odium proximi a se non abdicavit, aut illicitum proximo damnum non refarciat, cum id possit, aut alias admonitus refactare neglexerit. Desinunt in fructuosa esse qualemcumque penitentiam, qua sic accipitur, ut in simili causa, aut eadem culpa, de qua sit aut fieri debet confessio, permaneat. Delegat vero Amatum Olorensem Episcopum, ut in Synodo praeceps titulo Vicarii Apostolici. Concilium praetera Burdigalense ann. 1583. tit. de Penitentia, monet iustam causam existere penitentem imparatum remittendi in aliud tempus, quo paratus accedit. Ibidemque addit suspendendum esse illius absolutionem, qui cum in anteriori confessione se ablato restitutum promisisset, id præstare neglexerit, eti faculta restituendi adsuisset: præterquam in mortis articulo, dummodo tunc provideatur, ut ab barebibus scripto mandato per eum ad strictis restituto fiat. Plura in hanc rem superiorius require in Lateranensis Concilii secundi oecumenici sub Innocentio secundo, can. 22. Huc spectat etiam c. legatur, 24. q. 2. & c. satisfactio, de penit. dist. 3. & c. vallet, 81. & Rituale Romanum tit. de Sacramentis. Item Luca 14. Quicunque non renunciaverit omnibus, que posset, non potest mens eius discipulus. Et Matth. 18. V. 35. Sic & Pater meus celstis faciet vobis, nisi remiseris uniusquisque fratri suo de cordibus vestris. Et Matth. 5. V. 29. & 30. Si oculus & si manus tua scandalizat te, erue & absconde & proponit abs te. Et Matth. 16. V. 26. Quid prodest homini, si universum mundum increatur, anima vero sua detrimentum patiatur. Et Eccles. 3. V. 27. Qui amat periculum, in illo peribit. His addit S. Gregorii Papa homiliam in Evangelium, ubi queritur, cur cum discipulis ad pescaturum redierint, Matthaeus tamen ad telonium non redierit? Distinguuntque negotia, quia peccatum non implicat, ab illis, quae sine peccato exhiberi aut vix aut nullatenus possunt. Ad hoc autem necesse est, ut post conversionem animus non recurrat.

3. Ejusdem part. 2. tit. 25. traduntur preceptiones de vita, & honestate Clericorum. Arma (inquit) Clericorum sunt orationes & lacrymae. Idcirco edicimus, ne Clerici arma cuiusque generis offensionem, vel etiam ad defensionem ferant, exceptis cutellis ad domesticum vite usum accommodatis: nisi forte extra civitatem suspectis locis iter eis faciendum sit. Quod si Episcopi justa de causa id eis permittebant, tunc scripto imperata venia, ipsi utr licet; non tamen publice, nisi rei aut facti necessitas posset. Omnia balista, hastis, & scolopeta, telis, aliisque huius generis instrumentis interdictis.

Concilium Piceniense can. 10. ita sancit: Clerici armantes & usurvati excommunicentur. Citarum c. 2. de vita & honest. Cl. r. & lib. 5. Capitularium Caroli Magni cap. 179. Clericis arma portare, & venationes exercere prohibetur.

Clerici personati non incedant. Chores privatas aut publicas non agent, nec spectabunt.

4. A venatione abstinebunt. Minime tamen probable est aliud venationis prohibi- tum hoc loco esse, quam quod exercetur cum strepitu & clamoribus, ut cum adhuc venatici canes, vel accipitres, vel arma, ut sunt venabili, batte, balite, scolopi, quo paulo ante Concilium istud ipsum Clericis prohibuit. Approbant sole, que reibus, cassibus, pedicis, visco seu glutine exercentur. Huc spectat Concilium Turonense III. can. 8. & Agathense can. 55. Tridentinum. fess. 24. can. 12.

Fabulisi, Comadiis & Hasiliudiis, aliis profanis & inanibus spectaculis non intererunt: ne aures & oculi sacrif. Officis addicti, ludicris, aut impuris actionibus & sermonibus distracti polluantur. Clericalis etiam Ordinis hominibus omni genere saltationis, & ludis præsternit adest ac referarum & talorum interdicimus.

Prohibemus etiam globos qui malleis lignis impelluntur. Item follis ludum, id est plus majoris. Nec solum ludere vetamus, sed eos ludorum spectatores esse nolumus, aut quemquam ludentem in adibus suis permittere.

Si autem valetudinis causa interdum parva pila, aut aliquo non indecoro hujusmodi exercitationis genere uti congerit, nec publice id faciant, nec pecunia intercedat in ludo, nec quidquam quod facile pecunia estimari possit.

Non in confessionibus, & brietaryibus, sed ut sobrie vivamus, predictat Apolonus: ideo Clerici minus honestis convivis non interfici, neque ad bibendum quenquam intendent. Deinde sequent cap. 26. statut: Qui Deo militat implicare se negotiis secularibus prohibetur. Ideo edicimus: Ne Clericus sacris initiatu, aut Ecclesiastico beneficio præditus, coram judice seculari Advocati aut Procuratori nomine causas agat: nisi ab aliis in judicium vocatus sum, aut Ecclesia, aut propinquorum, etiam si necesse fuerit, & miserabilium personarum causas, ab Episcopo facultate prius concessa ruerat.

Ne in profanis negotiis officium Tabellionis exerceat.

5. Ne artem medendi faciat.

Observandum tamen, istud de arte medendi esse, aut tunc temporis suisse non ex jure communi, sed in particulari pro Mediolanensi provincia. Jus namque commune sacris etiam Clericis medendi artem, dum ejusdem perficiunt, non interdict, excepta duxtaxat alicuius membra abscissione, vel adiunctione, c. sententiam sanguinis, ne Clerici vel Monac. & c. tua nos, de hominibus. Verumtamen quia professio ista multa est obnoxia periculis, praesertim circa femininarum agititudines: & quia non raro contingit, ut per inconsiderationem culpabilem, aut defectum sufficientis peritie moriatur æger, prohibito ista fieri juste ab Episcopo Clericis subjectis potest.

Ne in negotiationibus & mercaturis se interpretet aut medium interponat.

Negotiationem etiam omnis generis omnino prohibemus.

Artes honestas concedimus, ut aliquid manibus suis lucetur; quo sibi que ad vitium necessaria sunt, comparare possit.

Ne aliena predia lucri causa conductat.

Ne alterum ruelam aut curam suscipiat.

6. S. Cyprianus epist. 66. profert decretum Concilii cuiusdam Africani hoc ipsum prohibens. Quocirca veteri oblationes pro defuncto Geminio Vice, eo quod Presbyterum tutorem testamento constituit.

Ne pro aliis fidejubeat.

Ne aliquis Principis, aut alterius negotiorum procurator sit, sine facultate ab Episcopo prius per litteras impetrata, singulis annis renovanda.

Magnam horum partem statuant Concilium Chalcidonense can. 3. & Tridentin. fess. 14. de reform. in procemio & cap. 6. & fess. 21. de reform. cap. 1.

Neve parum memor Ordinis ac dignitatis sue, sit in famulatu laicorum etiam Principum, eorumque quibusvis aliis obsequiis: nisi cui ex causa, aut ad officium Sacerdotali munere non indignum, Episcopus huius rei potestatem scripto antea fecerit. Hujusmodi autem licentia scripto permisso quotannis renovantur, alioquin irrita & nulla sit.

Neve precursor, aut effecta femininarum, aut discumbentibus affilii, aut ancillarum.

Parte 3. Tit. 6. Notitia re examinatur intra septa monasteri, sed extra in publica ejus monasterii Ecclesia, ut libere & fidenter suam voluntatem exponere possit.

7. Quod vero professione facta eleemosyna gratia ad professam sustentandam Monasterio datur, id quo tempore nulla habitum religionis suscipiet, apud virum Monialibus & earum Superiori probatum deponatur, ut nullo impedimento, tum parentibus tum monialibus prestat esse possit.

Quæ sanctio iteratur in secundo Mediolanensi Concilio inter capita ad Moniales pertinentia. In quibus hoc pariter edicitur: Ut tempore professionis Episcopus summam prescribat pecunia, quam puella alimentorum nomine monasterio det: (scilicet aliquo ad professionem non admittenda, si Monasterii opes ad eam alendam minime sufficient) nisi census, aut alia bona immobilia, quorum fructus anni ejusdem judicia ad ea alimenta sati sint, Monasterio attribuantur. Itaque Sanctus ipse Carolus, aliquo una cum eo severioris, ac rigidioris disciplina vindicis, lege Synodali hoc fieri jubet, quod nonnulli ultra modum tetrici asseverare audent, esse in quovis ingreffi Monasterii simonia crimen, sine ulla distinctione eorum, qua præcise dantur pro necessariis ejus, qui postulat admissi, alimentis; cum iis quæ simoniaco pacto conferuntur ad religiosam admissionem, quæ utique res est facta nec pretio estimabilis. Hanc require probat

Concilium Mediolanense III. ann. 1573.

425

probatur tamen hujusmodi pactiones pro alimentis esse simoniacas, ubi dives est Monasterium; sed posse esse licitas juxta S. Thomam, S. Bonaventuram, aliosque gravissimos Doctores in Monasterio inopia laborantium, nec sufficientibus ad hujusmodi alimenta præstanda. Quæ causa est, cur S. Carolus ejusque Concilia velint, ut taxatio dotis suscipiendarum Monialium sit penes loci Episcopum, cui videlicet perspecta sunt singulorum Monasteriorum vires temporales.

CONCILIO MEDIOLANENSE III.

Anni 1573.

1. Tit. VIII. Ne confessari Regulares eorum peccatorum (quorum absolutione Episcopo reservatur) vinclis irrexis penitentibus absolvantur: quemadmodum a Sancta Sede Apostolica declaratum est, hoc eis non licet quavis privilegiorum suorum auctoritate.

Hoc ipsum jam declaraverat Gregorius Papa XIII. in suo diplomate, quod incipit: Cum a sacra; adeo ut si quis Regularium amplius obtinuerit privilegium ab Apostolica Sede, circa quoscumque casus etiam Summo Pontifici reservatos; ejus tamen limites & artelus potestas in singulis Diocesibus circa reservationes ab Ordinariis locorum editas. Id vero decretum Greg. XIII. ejus successores multis rescriptis confirmarunt, inter quos Clemens Papa VIII. declaravit speciali constitutione, Regulares Societatis IESU, in quibuscumque versentur locis, non posse a causis, quos sibi Ordinarii reservaverint, absque speciali eorum licentia ullam impetrari absolutionem. Vide in nostra theoria & praxi, permulta hac de re in Summorum Pontificum scripta & constitutiones.

2. Indem Tit. XVII. Si Parochus Sacerdotem alium coadjutorem habet, cujus etiam ministerio facultate eidem Sacerdoti concessa utatur, ad matrimonia contrahenda intra Parochia sua incolas, is illam cautionem adhibeat, ut in libro, qui est de matrimonio, illius nomen & cognomen, tum præterea diem, & menem, & annum natus, quo ille Parochialis cura socius & adjutor adjunctus faciatatem a se, vel ab Episcopo conquisitus est matrimonia celebrandi. Ne autem celebrandi matrimonii potestatem Parochus faciat alii Sacerdoti, qui Episcopi judicio nondum probatus est, ut Sacraenta ministret.

Provida cautio, ne quod subnascatur dubium de matrimonii validitate, seu de praesenti proprii Sacerdotis: eo quod Sacerdotes coadjutores ex una in alteram Parochiam commigrare soleant: & facile contingat, ut eorum nulla superius recordatio ministerii ipsorum in Parochia, in qua brevi tempore deseruerint, aut non factis constet, utrum eo ipso tempore limitata vel illimitata fuerit ipsa circa Sacraenta inducta potestas.

Ibidem. Salutariter ex doctrina Spiritus sancti cautum est, Christi fideles de peccatis confiteri debere, quovisunque rem actionem aliquam aggrederi, in qua praesens moris periculum pertinet. Namobrem Parochus curer, atque efficiat, ut prater id quod Pitti V. constitutione, atque decreto Provinciali de agrotante sanctum est, ut si quis etiam parochialis eo prefecturus est, ubi sit aut peccis, aut heresis, aut ubi nullum Confessarii copiam habere possit, aut ad bellum iterus sit, aut pergam inturis, aut iter infestum, navigationemque periculosam facturus, antequam via navigationis se commitat, peccata confiteatur. Idem officium preficit de mulieribus proxima paritatis.

Ibidem. Cum autem vel ab itineris, vel a navigationis, vel a belli, alterius rei periculo aut negotiis intumescere succedit, cura difficulti, bene juvante Deo, libererit, hoc eam horitur item, ut quamprimum pie confessus Deo gratias agat huius Sacraenti sumpcione; in quo precipua ratio quedam inept, qua Deo pro collatis invenientis in nos beneficiis aliquam gratiam referamus.

Ibidem. Interante in primis Quadragesima, Episcopus quam diligenter invesigabit, si qui vel in urbe, vel in Diocesi sint, qui opera carnis sestantes, turpiter vivant: si qui item odia & intemperias exercant: si qui jaceant: si quis porro ejusmodi ille compererit, omni ratione atque officio illos ad id inducat, ut a via, que dicit ad interitum, sine mora se abducent, iter salutis omnino vereque suscipiant. Namobrem eos ipsos ut profecti ratione magis expedire iudicabit, vel privatim ad se accersit, atque adeo invitet, quemadmodum ait Apostolus, opportune, importune arguit, obficeret, increpaverit, exempli sanctissimi Episcopi Malachia: accendatur qui referente in ejus vita S. Bernardo, tam vehementi animi dolore ex eo affectus est, quod culpa sua mulier quedam Sacraenti huius gratia fraudata decerpserit, ut omnia noctem orando, gemendo, lacrymando consumperit, lacrymarumque vi quasi maximo imbre pro oleo sancto, quod

non ministrarat, mortuum perfuderit. Mane autem exaudiens Dominus Sanctum suum, ita ut illa e morte tamquam e somno excitata, e lecto se erigens Sacramentum hoc accepit ab eo, ac deinceps a morbo convalesceret.

1. Pars secunda constitutionum hujusmodi Mediolanensis Concilii quinti titulos tringinta complectitur, in quibus copiose prescribuntur cautions tum circa politiam temporalem, tum circa follicitudinem spiritualem adhibenda tempore peccis, cum adhuc recente effet memoria peccatorum illius, quæ per Italianum grassata & Infibram, occasio fuerat sanctissimo Praefatu Carolo tot specimina edendi summa prudentia, vigilancia, precautionis & inexhausta caritatis; nec aliunde deponit quam ex illo Concilio tam accurate praecationes, quibus perfectissimi Episcopi & exactissimi civitatum Magistratus incumbere tenentur, huic malo imminentibz obviam ire, aut iam savienti & populanti prouidere, & necessitatibus publicis privatissime occurrere. Ejusmodi namque temporibus plures fame frigoreque intereunt quam pestiferia lue, etiam ex eis qui pestis confundantur, facileque evaderent, si ceteris vita necessitatibus subventum esset. Saluti vero animalium non alibi tam accurate consuli posset, quam hoc loco proutum sit.

CONCILIO MEDIOLANENSE VI.

Anni 1582.

1. Tit. X. Episcopus a confessionibus audiendis suspedit, aut omnino amoreat Confessarios etiam regulares jam approbatos, quos pro sua timore conscientia religione viderit in eum non ita sincere, integreque, & cum adiutorio se gerere, quemadmodum & tanti ministerii illis commissi sanctitas populat, & animalium salvos deposit, qua sue fidei concreda sunt.

Ratio hujus per S. Carolum, & factum, cui ille presidebat, Concilium decreti, hac est absolutissima. Salus animalium supremo lex esto. Quam effet animalium Pastor, qui pro eum etiam salute sanguinem suum & vitam exemplo Christi profundere & exponere debet, luctuofum & deplorandum, si sciret lupum valetorem intra suum ovile grassari, qui ex occulto confessionis animalibus insidiaretur, & Sacramentum aeterna redemptionis in eum exitum verteret, nec tamen legitimo veroque Pastoris facultas effet lupum ob ovili suo abegendi.

Ibidem. Salutariter ex doctrina Spiritus sancti cautum est, Christi fideles de peccatis confiteri debere, quovisunque rem actionem aliquam aggrederi, in qua praesens moris periculum pertinet. Namobrem Parochus curer, atque efficiat, ut prater id quod Pitti V. constitutione, atque decreto Provinciali de agrotante sanctum est, ut si quis etiam parochialis eo prefecturus est, ubi sit aut peccis, aut heresis, aut ubi nullum Confessarii copiam habere possit, aut ad bellum iterus sit, aut pergam inturis, aut iter infestum, navigationemque periculosam facturus, antequam via navigationis se commitat, peccata confiteatur. Idem officium preficit de mulieribus proxima paritatis.

Ibidem. Cum autem vel ab itineris, vel a navigationis, vel a belli, alterius rei periculo aut negotiis intumescere succedit, cura difficulti, bene juvante Deo, libererit, hoc eam horitur item, ut quamprimum pie confessus Deo gratias agat huius Sacraenti sumpcione; in quo precipua ratio quedam inept, qua Deo pro collatis invenientis in nos beneficiis aliquam gratiam referamus.

Ibidem. Interante in primis Quadragesima, Episcopus quam diligenter invesigabit, si qui vel in urbe, vel in Diocesi sint, qui opera carnis sestantes, turpiter vivant: si qui item odia & intemperias exercant: si qui jaceant: si quis porro ejusmodi ille compererit, omni ratione atque officio illos ad id inducat, ut a via, que dicit ad interitum, sine mora se abducent, iter salutis omnino vereque suscipiant. Namobrem eos ipsos ut profecti ratione magis expedire iudicabit, vel privatim ad se accersit, atque adeo invitet, quemadmodum ait Apostolus, opportune, importune arguit, obficeret, increpaverit, exempli sanctissimi Episcopi Malachia: accendatur qui referente in ejus vita S. Bernardo, tam vehementi animi dolore ex eo affectus est, quod culpa sua mulier quedam Sacraenti huius gratia fraudata decerpserit, ut omnia noctem orando, gemendo, lacrymando consumperit, lacrymarumque vi quasi maximo imbre pro oleo sancto, quod